

FOTO: ROTTEVEELBOERENKAAS

Kaasautomaat rukt op

Kaas- en zuivelautomaten, je ziet ze steeds meer. Bij boerderijen met en zonder eigen winkel. De Zelfkazer sprak boerderijzuivelbereiders met een automaat en twee leveranciers. “De automaat zorgt absoluut voor meer klandizie.”

HENK TEN HAVE

Op het bedrijf van de familie Rotteveel in Rijpwetering is in maart 2020 een kaasautomaat geïnstalleerd, met veertig vakjes. “De automaat bevalt hartstikke goed”, vertelt Erik Rotteveel. “We hebben een vrij eenvoudige winkel. Het werd er steeds drukker. Maar we willen niet de hele week gebonden zijn aan de winkel. Een automaat leek ons een mooie oplossing en daar hebben we geen spijt van gekregen.” In de zomer ging het wel even mis. Erik: “De

koeling van de automaat kon het toen niet aan doordat hij zijn eigen warmte in de ruimte blies waarin hij staat. Deze ruimte hadden wij iets te goed geïsoleerd. Het probleem was eenvoudig op te lossen door de warmte die de automaat produceert direct naar buiten te brengen.”

’s Avonds of op zondag

De winkel van Rotteveel Boerenkaas is op woensdag en zaterdag open van half negen tot vier uur. “Veel mensen redden het van-

wege hun werk niet om voor vier uur onze winkel te bezoeken. Die mensen komen later in de middag bij de automaat, of ’s avonds of op zondag. De automaat is dagelijks geopend van zeven tot zeven. Je hebt ook mensen die niet verlegen zitten om een praatje in de winkel, maar alleen snel een stukje kaas willen halen. Daarnaast is onze winkel zo klein dat er nu maar één klant tegelijk in mag vanwege de coronamaatregelen. Mensen die in de rij staan kunnen er dan voor kiezen om wat uit de automaat te

Kosten van automaat

De leveranciers die De Zelfkazer sprak, wilden geen aanschafprijzen van kaas- of zuivelautomaten noemen in dit artikel. De prijs varieert volgens hen enorm en is altijd op aanvraag. De prijs hangt allereerst af van de bedieningskast en vervolgens van het aantal vakjes. Een gemiddelde prijs vermelden is daarom lastig.

1 Automaten van Kaasboerderij Ossenblok.

2 Bedienen van de automaten is eenvoudig.

halen.” De familie Rotteveel koos voor een automaat waarbij klanten alleen met een bankpas kunnen betalen, zodat er geen wisselgeld in hoeft te zitten. Erik: “Je kunt er alleen contactloos mee betalen, zonder pincode in te typen. Daarvoor moet de automaat op een internetkabel zijn aangesloten. Dat gaat perfect. Het enige nadeel is dat als contactloos betalen niet lukt, er niet alsnog met een pincode kan worden afgerekend, omdat toetsen op de automaat ontbreken. Dat contactloos betalen niet lukt, gebeurt niet vaak, en als het gebeurt openen we de winkel even om de betaling te laten doen. Voor bedrijven die een automaat willen aanschaffen is dit is wel een puntje van aandacht.”

Betalen met bankpas is ook voor de veiligheid een voordeel. Vooral automaten die langs de weg staan, kunnen gevoelig zijn voor diefstal en vandalisme.

Goed gevuld

“Meestal vullen we de automaat een keer per dag”, zegt Erik. “Maar de automaat staat op het erf, dus elke keer als we langlopen kijken we even of hij nog goed gevuld is. Je wilt voorkomen dat mensen niet het stukje kaas kunnen krijgen dat ze graag willen en ze niet meer terugkomen.” Ieder stuk kaas in de automaat heeft zijn eigen prijs. “Als we een vakje vullen, moeten we ook de prijs ervan invoeren. Als je daar eenmaal handigheid in hebt is dat heel eenvoudig.”

Voor de bediening door klanten hangt er een instructie. “Maar je hebt natuurlijk altijd klanten die dat niet lezen en eerst doen”, lacht Erik. “In principe gaat het heel makkelijk. Na activering vraagt de automaat om het kastnummer en dat toets je dan in. Dan wordt er om je bankpas gevraagd, die houd je voor de automaat en na de betaling gaat het deurtje open. Het werkt net als bij een Febo-automaat met kroketten en andere snacks.”

Meer klandizie

“De automaat zorgt absoluut voor meer klandizie”, aldus Erik. “Ik heb het idee dat er ook meer jongeren voor de automaat kiezen. En toeristen.”

Is een automaat een aanrader voor boerderijzuivelbereiders? “Ja”, vindt Erik, “maar je moet er niet te licht over denken. Je moet er wel kort op zitten, in de gaten houden of er genoeg aanbod is en variatie in grootte van de stukken.”

De familie Rotteveel denkt de automaat plus alle voorzieningen eromheen: het huisje, de

aanleg van elektra, bestickering en etiketenontwerp, binnen twee jaar terugverdiend te hebben.

Service-aspect

Chris Verhoeven, leverancier van boerderijautomaten voor verse producten, merkt dat de belangstelling voor kaas- en zuivelautomaten is toegenomen. Dat komt volgens hem doordat meer boerderijzuivelbereiders hun producten aan huis willen verkopen, maar niet willen investeren in een winkel en de inrichting daarvan. “Een investering in een automaat is compacter en kleiner”, zegt Verhoeven. “En als je wilt, kun je de automaat 24 uur per dag open houden zonder dat je wordt gestoord. Je ziet ook de combinatie van boerderijwinkel en automaat. Daar zit een service-aspect achter: verlenging van de verkooptijden – klanten kunnen ook buiten openingstijden van de winkel terecht voor hun producten.”

De automaten die Verhoeven levert zijn modulair opgebouwd. “Het begint met de bedieningskast en daar zoek je de vakjes bij.” Volgens Verhoeven is de automaat niet storingsgevoelig. “We leren de boeren dat ze zelf eventuele storingsproblemen kunnen oplossen. Lukt dat niet, dan kunnen wij in 99 procent van de gevallen via telefonische ondersteuning het probleem verhelpen.”

Hoe snel verdien je een investering in een automaat terug? Dat weet Verhoeven niet precies, “maar ik hoor achteraf alleen maar positieve geluiden, ook over de hoeveelheid verkopen die ze met de automaat doen. Er zijn ondernemers die de automaat in twee jaar terugverdiend hebben. Maar de terugverdiendtijd is natuurlijk ook afhankelijk van de locatie en de ‘openingstijden.’”

ACN-groep begon vier jaar geleden met de verkoop van automaten voor kaas en zuivelproducten. “We merken dat het drukker wordt”, vertelt accountmanager Twan ten Elsen. “Automaten worden bekender bij boeren, ze zien het bij anderen, de interesse groeit.” Ten Elsen denkt dat de uitbraak van het coronavirus ook meespeelt. “Je kunt contactloos betalen en komt niet in aanraking met bijvoorbeeld winkelpersoneel.” Hij noemt eveneens het service-aspect richting klanten: zij kunnen dag en nacht bij de automaat terecht.

ACN-groep verkoopt verschillende soorten automaten. De hoofdmoot is een modulair systeem waarmee een eigen verkoopautomaat is samen te stellen met gekoelde en of ongekoeelde vakjes. Er is keuze uit een groot assortiment verschillende vak- en deurmaten. Er is ook een automaat die producten

ophaal met een liftje en ze vervolgens met een loopbandje naar het deurtje brengt. “Daarin kun je meerdere producten achter elkaar kwijt.” Het bedienen van de apparaten is niet moeilijk. “Je kunt het zien als het vullen van een winkelwagentje, maar dan via een scherm. Na het betalen worden er producten opgehaald door de automaat of er springen vakjes open.”

Ook Ten Elsen kan geen gemiddelde terugverdiendtijd noemen. “Dat hangt af van de locatie en of de automaat steeds goed gevuld is. Maar ook van de promotie die de boerderijzuivel ervoor maakt.”

Cadeaupakketjes in automaat

Twee jaar geleden schafte de familie Lazeroms-Ossenblok van Kaasboerderij Ossenblok in Sprundel automaten aan voor kaas en zuivel. “Zeker nu, in de coronatijd, is het prettig om naast onze kleine boerderijwinkel automaten te hebben”, vertelt Rosita Lazeroms-Ossenblok. “Mensen voelen zich sowieso veilig bij een automaat, zeker mensen die in de risicogroep voor corona vallen.”

Vanwege de A2-melk die op het melkveebedrijf wordt geproduceerd, werd in 2018 geïnvesteerd in een melktap. “Maar dat was niet kostendekkend, er zit namelijk best veel werk in een melktap. Daarom hebben we er in december 2018 een automaat bij gekocht om daarin de kaas en zuivel van onze boer-

steunen de winkel en het A2-verhaal dat we willen uitdragen. We bieden er ook extra service mee aan onze klanten. Mensen verwachten steeds meer dat alles 24/7 beschikbaar is.”

Rosita raadt niet iedere boerderijzuivelbereider aan om een automaat te nemen. “Een automaat moet bij jou als ondernemer passen en bij jouw concept. Het is niet zo van: ik zet de automaat neer en het gaat automatisch lopen. Voor ons zijn de automaten een mooie ondersteuning van de winkel, vooral nu in de coronatijd. Wij doen het niet om de winst. Maar we zijn erg tevreden met de keuze die we hebben gemaakt.”

Gestopt met automaten

De familie Avezaat van Zuivelboerderij Avezaat in Leveroy heeft ook goede ervaringen met automaten voor kaas en zuivel. Toch zijn zij er dit jaar mee gestopt. Na twee inbraken en vernieling van de automaten, met een schade van 18.000 euro, is besloten geen nieuwe aan te schaffen. “We hadden de automaten vanaf 2017. Het is drie jaar heel goed gegaan. We hebben er ook van alles aan gedaan om te voorkomen dat inbrekers er niet bij konden. De ruimte werd om 10 uur ’s avonds afgesloten. We werkten met munt- en briefgeld, dat werd er ’s avonds door ons uit gehaald, dus er viel niks te halen. Maar de automaten waren na de tweede inbraak wel gesloopt”, vertelt Linda

3 De automaten staan in een aparte, nette ruimte.

4 De producten in de spiraalautomaat worden met een liftje opgehaald.

5 Klanten kunnen ook cadeaupakketjes uit een automaat halen.

‘De automaten ondersteunen de winkel’

derij te verkopen. De automaten vullen elkaar aan. Dit jaar hebben we er nog extra vakjes bij gekocht; die konden we integreren in de automaat. We verkopen ook cadeaupakketjes vanuit de automaat. En bijvoorbeeld pannenkoekenmeel en eieren. Samen met onze melk uit de melktap hebben klanten dan alle ingrediënten om pannenkoeken te bakken.”

De kaas en zuivel zitten in een spiralenautomaat: daarin staan van alle soorten kaas en zuivel acht producten achter elkaar. Er kan alleen met pin worden betaald. “Vanwege de veiligheid en we willen geen gedoe met wisselgeld.”

De automaten staan op de boerderij, de winkel is op een andere locatie, zo’n 3,5 kilometer verderop. Rosita: “De automaten onder-

Avezaat. “In de ruimte waar de automaten stonden, hebben we nu een winkel. En de winkel loopt beter dan de automaten, dus voor de omzet is het niet jammer dat we ermee zijn gestopt; we halen nu meer omzet dan we met de automaten haalden. Als we elke dag elk uur hadden gekeken of de automaten moesten worden bijgevuld, hadden we misschien meer omzet gehaald. Onze automaten waren snel leeg doordat klanten meteen zes of zeven producten meenamen.” De familie Avezaat had ook een melktap bij de automaten voor kaas en zuivel staan. “Veel seizoenarbeiders haalden rauwe melk uit de melktap. De inkomsten daarvan lopen we nu mis, want de melktap is ook opengebroken en niet meer te gebruiken.” Volgens de politie is er wel een dader gepakt. ☺